

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre	10	—	kr.
Félévre	5	"	"
Negyedévre	2	"	50 "
Egy órára	1	"	"
Egyes szám ára. 4 kr.			

Felelős szerkesztő: **KOHÁNYI GYULA.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:

Negy hasabos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű hirdetések alkalmanként külön megbeszélés tárgyát képezik. Helyesírók alkalmanként külön megbeszélés tárgyát képezik.

A magyar név.

Debreczen, decz. 16.

Az a hazafias mozgalom, mely a fővárosban indult meg legújabbán az idegen hangzású nevek megmagyarosítása érdekében, az ország több vidékén méltó vezéreire akadt a kir. tanfelügyelőkben, a kik az ő ismert hazafiságuknak varázserejével első sorban meggyék tanítóit bírják rá, hogy idegen hangzású neveiket megmagyarosítsák.

A vezetéknevek megmagyarosításáról lehet rosszabbnál-rosszabb élczeket gyártani, olcsó tárgyat nyerni hülye gnyo'ódásra, de annyi bizonyos, hogy az egész akció, mely ujonnan eleltre kelt a névmagyarosítás körül, nagyon helyes, nagyon dicséretes dolog. A népélet nyilvánulása ez, a magyar társadalom asszimiláló hatása és törekvése az illetők azon nemes igyekezte, hogy külsőleg is magyarok akarnak lenni.

Az újabb magyar társadalomnak kell a honfoglalás és visszahódítás művét megtenni, azt a mit a korábbi idők politikai viszonyai akadályoztak. S ha elismerjük, hogy lehet valaki jó hazafi idegen hangzású név mellett, kétségtelen, hogy akár a nemzeti, akár a családi, akár az egyéni érdeknek inkább megfelel, ha mindenki oly névvel bír, mely hazája nyelvének s jellegének megfelel.

Való dolog, hogy társadalmunk fo-

lyamatban levő beolvadási nagy műve teljesen s külsőleg is akkor lesz befeljezve, ha a vezetéknevekben álló külömb-ségek is elenyésznek.

S bármit mondjanak is, van az idegen hangzású neveknek az egyéniségre kiható jelentősége. A név elhangzása bizonyos subjectiv gondolatok és érzések okozója, melyek igenis bírnak jelentőséggel. Ez nemcsak a «Kohn Mór»-okra áll, mely név bőséges tárgya a humor-nak, hanem általában minden idegen hangzású névre. És e hatást érzélelni lehet bel- és külföldi utazás közben, üzleti, politikai és társadalmi világban.

Szóval, a vezetéknev megmagyarosítása társadalmi szükség, mely alól ki térni nincs ok és nem is helyes. A történelem tanuskodik, hogy más államok fegyverrel, erőszakkal tették névben is homogénná társadalmukat, míg a magyarság békésen végzi e művet s a hazafiasságra appellál. Ennek engedelmekedni annál is inkább kell, mert tudjuk mindnyájan, hogy az a reneteg sok idegen hangzású név, mely nálunk honos, a németesítő osztrák politika és kényszer következménye. — Tudvalevő, hogy József császár rövid uralkodási ideje alatt százezrekre oktrojáltatott a német vezeték név. A mi akkor kényszer folytán keletkezett, nem történeti jogozim s így nem vét serki saját tradiczója ellen, ha a reá kényszerített s

alig három-négy generáció által viselt vezetéknevet ma, érzelmeinek s a szükségnek megfelelőleg magyarra változtatja.

S a mit megtehet Budapest székesfőváros polgármestere vagy egyik legnagyobb kereskedelmi vállalatunk vezetője, azt azt hisszük minden sérelem és hátrány nélkül megtehetik mások is. Hisz csak nézzünk szét bármelyik tősgyökeres magyar városban, szinte csodálatos az idegen nevek roppant tömege.

Igy cégtábláinkról egymásután hangzik az idegen név.

De nem állunk külömbül a társadalom más rétegeinél sem. Így az ügyvédi és orvosi karban, hol számos nem magyar hangzású vezeték nevet láthatunk.

Hasonló viszonyok más téren is előfordulnak. Így a hivataloknál is vannak idegen hangzású nevek.

S bizony, ha más államok polgárai ezeket hallják, nem is tételezik fel, hogy e jó hazafiak magyarok legyenek. De hát mi magunk is hasonló nézetben vagyunk más államok viszonyai felől s ha olasz, francia vagy angol honpolgárokat nem e nyelveknek megfelelő névvel ismerünk meg, emberi gyalogságunkkal mindjárt azt hisszük, hogy ez nem angol, francia vagy olasz.

A név nyomban kifejezi az össze-

A „DEBRECZEN” TÁRCZÁJA.

Ilus.

— A „Debreczen” eredeti tárczája. —

— Irta: Alexis. —

A gázlángok pislán égtek. Egy-egy fényesebb kirakat előtt hogy nagyobb legyen az ellentét és csáb, villamos lámpácskák világítottak. Az ilyen kirakatok előtt acsorgott az aranyos fiatalság apraja s nagyja, fiatalja, vénje.

Hat óra felé megindult a corsó: a kis város mindennapi, egyhangu, g a r a s o s e o r s ó j a.

Ilus az utolsó, rafinírozottan hajtogatott szalagot tette fel a Schwarczéné ó nagysága divatos kalapjára s aztán ridicüjét összekapkodva, sietett ki az utcára: a corsóra.

Ezt ugyan »a—b« lénianak is nevezik a városi gavallérok, de mi már csak maradjunk meg a jó »corsó« mellett.

Ilus si tett haza. Nem volt a szíve ment holmi bolondos hajlamoktól, de ez este vágyott haza.

Sietve rohant el a kirakatok előtt s fitymálta az uracsok és süldő hadnagyok megjegyzéseit.

A hidon túl nagy divatárus üzlet előtt a villanyfényben kivilágított öltözékek megragadták a figyelmét.

— Mert nincs nekem ilyen?

Tovább ment s pár lépésre egy csinos fekete bajszú fiatal ember megszólította:

— Hová siet kisasszony?

Persze, Ilus haragosan végig nézte s tovább sietett.

A mint azonban észre vette, hogy a tolokodó fekete bajszos elmaradt, megállott.

Vágya támadt azt a gyönyörű fekete czoboly prémes mantillát még egyszer, ha csak egy rövid pillanatra is megtekinteni.

Visszament, szinte öntudatlanul:

Ott állott újra a szép kirakat előtt s gyönyörrel nézte, szinte ette szemével azt a czobolyprémes ruha darabot.

Lássja Ilus, én megveszem azt magának. Ijedten fordul a hang felé, szemei újra azzal a két égető fekete szemmel találkoznak, olyan volt a fényök, mint a lidérc fény. Csalt is, ijesztett is egyszerre.

Gyorsan eltördült Ilus, piczi lábával elkezdett sietni.

Szinte rohant. Azt sem tudta már hol, merre jár, csak futott, ment előre czélnélkül, öntudatlanul.

Egy-egy pillanatban meghökkenve kérdezte önmagától, hogy ha már fut, miért nem rohan akkor hazafelé.

Anya ezóta már megcsinálta a kávéit, bizonyára türelmetlenül várja a pléhkályha mellett.

— Meddig bírja még a futást, kis aranyos. Olyan, mint a megriasztott őzike.

Adja ide szépen a karját, hisz már alig bírják a labacskaí. Én majd haza vezetem.

Igen, érezte, hogy a lábai már nem soká bírják. Szemei előtt összefolytak a gázlángok, nem látott mást, mint egy rőt színű felhomályt, s a czobolyprémes felöltöt.

Nem volt ereje tovább futni, öntudatlanul engedte oda karját.

Láz vett erőt testén lelkén, kétségtelen lett volna egy gondolatáról is számot adni.

Talán maga sem tudta, mi történt vele. Órák múlva, mikor már kezdtek az urezák kibálni, fagyos hideg szél csapta meg arcát.

Egy kapuból jött ki. Areza lánghban égett, bár hajlekony tagjait meleg öleléssel fogta át egy czobolyprémes felöltő, megis minden tagja reszketett.

Tetőva tekintettel nézett siet az utcán s megindult. Még mindig kábult volt, de azért ösztönszerűleg haza felé vezettek léptei.

Egy utca sarkon erős szélroham majd lekapta vállairól felöltőjét. Ösztönszerűleg utána kapott s jól beléburkolódzott. Kezei belemélyedtek a puha prémebe, görcsösen szorultak össze.

A prém lágy érintésére újra megrázódott, szíve kitagult, mintha a szorító pánt pattant volna le s elkezdett hangosan zokogni.

— Óh, ez átkozott prém!

Könnyei patakban omlottak a préme, észre sem vette, hogy hazaérkezett.

tartozóság érzetét, ez létesít kapcsolatot az egy nemzethez tartozók között, a név magában foglal bizonyos kötelezettségeket. S az ellenünk áskálódó nemzeti-égek és államok jó izgató eszközül használhatják, hogy a magyarság kicsiny, idegen elemek konglomeratuma, mikor a külső őket e tévútra vezeti. S csakugyan mi nézetben legyen a külföldi, ha az ország fővárosának reprezentánsa, Rath, Haberhauer s más idegen nevekre hallgattak és mi nézetben legyen e megye magyarságáról, hogyha látják, hogy a közélet férfiai is idegen nevének.

Ezért tulajdoníthatni nagy nemzeti jelentőséget a névmagyarosításnak s azért tarthat méltán elismerésre, ki ezen bár hazafias köteleységnek, a nemzet és családja érdekében eleget tesz.

BELFÖLD.

A képviselőház mai ülése. A képviselőház ma csütörtökön, délelőtt 10 órakor ülést tartott, a mikor a munkas törvényjavaslat feltéti záróbeszéd elmondása és annak általánosságban történet elfogadása után, a vám- és bankügy ideiglenes szabályozásáról szóló törvényjavaslat került napirendre.

Az összeférhetlenségi törvény revíziója. A Fest Lajos előktele alatt kiküldött bizottság legközelebb azon helyzetben lesz, hogy a mennyiben a parlamenti tárgyalások ezt lehetővé teszik, megkezdheti az összeférhetlenségi kérdések részletes megvitatását. A bizottság elnöke, Fest Lajos kiváló gondnal gyűjtötte össze a külföldi államok ide vonatkozó törvényhozási munkálatait, most pedig Rohonyi Gyula bizottsági jegyző már összeállította azokat a pontokat, a melyeket szerinte a bizottságnak megvitatni kellene. Azok a pontok, megválljuk, távolról sem kimerítők és éppen

A mint a meleg felöltő alól kidugta kezét, hogy megnyomja a kilincset, ujjá a prémhez ért s érintésére hangosan felzokogott.

Nem bírta, nem merte, nem tudta azt a kilincset megnyomni, hogy belépjen a szülei hájékba.

Mintha delejes vasat érintett volna, phizikailag érezte, hogy e rozsdás vasdarab eltaszítja a kezét.

— Istenem! Istenem! mit tettem! csak ennyit bírt szederjes ajkairól kiszorítani. Leborult az ajtó előtt s szótlan kin és kétségbeesésben kitérte karjait.

— Anyám!

Bent megmozdul valami s léptek közeledtek az ajtó felé.

— Mintha kísértetet látna a deszkákon keresztül, egyik karját védőleg nyújtja ki; míg a másikba eltemeti égő arcát.

— Ne, ne!

Nem bírta bevárni, hogy kinyíljon az ajtó. Furiák üdözték. Észébe jutott a házmesterék Julesája, ki egy este későn jött haza s anyja Maris asszony az udvaron verte fel holtra. A leány kétségbeesett visongására felebredt az egész ház.

Ó, be borzasztó volt! Hogy vonaglott szegény leány! Nem az ütésekre, hanem azokra az iszonyatos szavakra, meg a gunyakaczajra, a melyik kórushangzott fel a mester legények ajkairól.

Nem! nem ide be nem mehet! Mire kinyílt az ajtó s egy öreg asszony kidugta a pislogó mécesét a nyíláson, hogy utánna nézzen, ki az éjjeli háborgató, nem látott mást, mint a sötétben tova siető, eltűnő czoboly prémes uri damát.

Dörmögve csapta be az ajtót. Ilus pedig rohant tovább, mint a kit furiák üznek.

Egy gondolat hajtotta, üzte: megszabadulni e gyalázatos ruha darabtól.

a leglényesebb kérdéseket nem ölelik föl. Ellenzéki részről tehát minden esetre kiegyesíthetést fog nyerni.

Rohonyi kérdőpontok alakjában szerkesztette meg a vita anyagát. Az általa benyújtott előterjesztés a következő:

Kérdőpontok

az összeférhetlenségi törvény revíziójához.

1. Kiterjesztendő-e az összeférhetlenségi törvény a főrendiházra?

2. A két Ház közti inkompatibilitás csak egyoldaluan lévén szabályozva, szükséges-e, hogy annak másik része is szabályoztassék?

3. A közös miniszterek állása inkompatibilis-e a képviselőséggel, vagy a főrendiházi tagsággal?

4. A megbízólevél bemutatásának elmulasztása vagy megtagadása felveendő-e az összeférhetlenségi esetek közé?

5. Összeférhetlenségi esetet képez-e a »gondnokság alá jutás«?

6. A »reversalis« adása összeférhetlenségi helyzetbe hozza-e a képviselőházat?

7. Az érdekeltégi inkompatibilitás milyen elvek szerint volna szabályozandó általában?

8. Miként volna megoldandó a társulatok és pénzintézetek igazgatósági tagjai s alkalmazottjainak összeférhetlensége?

9. Fölveendő-e a javaslatba a »disqualification of voters«, vagyis az illető Ház érdekelteit tagjainak a szavazástól való eltiltása?

10. Szükséges-e, hogy a kivételesen kompatibilis állásokra kinevezett képviselők (különösen miniszterek és államtitkárok) magukat újabb választásnak alávetessék?

11. Ki legyen jogosítva az összeférhetlenségi esetek bejelentésére?

12. Milyen eljárás volna szükséges az összeférhetlenségi esetek hatályosabb ellenőrzésére, másrészt az ezzel járó zaklatások elhárítására?

Budapestben, 1897. decz. 14-én.

Összeállította:
Rohonyi Gyula.
biz. jegyző.

Eldobja az ut sarába? Nem lehet, nem lehet! Hiába dobja el, rajta volt. rátapadt. De még nem is bírta volna eldobni. Érezte, hogy valami ismeretlen, valami rettenetes e ruha daraballal összeláncolja sorsát, életét. Undorodott tőle, s undorodott magától.

Ez undorodás ölemsúlylyal nehezedett lelkére, szívére. Megkell halni. Ennyi kint lehetetlen elviselni. De meg mit is tehetne? Haza többé nem mehet. Ez a gondolat megnyugvást adott a zaklatott szívének, s megkönnybedve sietett tovább: a folyó felé.

Ekkor eszébe jutott, hogy a divatáru üzletben, hol dolgozott, másnap egy különös szép kalapot kell összeállítani. Elmosolyodott: ki fogja azt má összeállítani?! s szinte vigan sietett tovább.

A mint a nagy hidhoz vezető utcára befordult, egy kapu aljában öreges nőt pillantott meg.

Csak egy tekintetet vetett rá, s rögtön meg ismerte a — Sára nénit.

A Sára néninek is elég volt egy pillanat, hogy megismerje.

Mint az olyv szakmányára, úgy sietett utánna.

— Ohó, Iluskám, drága ne bánts virágom, hát így vagyunk? Adta lelke! no meg az a szép kabát! Megállj csak,

— Bocssáson, fuldokolt a leány.

— Hihíhí! te kis bohó! Ne busalj no!

Nem így kell azt csinálni.

Karon fogta, vezette magával; s lány, mint a vadallat az állatszeliidit szemének varázsától elbűvölve — engedelmeskedett.

Azt a kávéat a mire akkor este lust az öreg anyja várta, sohasem itta meg.

De azóta roppant előszeretettel van a prémekek iránt, s e hóbortjával már nem egy udvarlóját tette tönkre.

1848 ünneplése. Kossuth Ferencz felhívása folytán Bánffy Dzsós báró miniszterelnök ma ismételtén kijelentette, hogy csak április 11-ikét az 1848 iki törvények szentesítésének évfordulóját hajlandó országosan megünnepelni. A nemzeti szóhasz szentesítése már azt, hogy az 1848 iki alkotások születés napjával márczius 15-ikét tekinti a nemzet. És ez nagyon természetesen. 1848-ban mi a nemzeti akarat győzelmét ünnepeltük és ennek első, döntő jelentőségű momentuma a márczius 15-iki esemény volt. E mellett az április 11-iki faktum csak forma! jelenlőségre súlyed, olyanra a milyenre annak a nagy esztendőnek a történetében még nagyon sokra akadunk. Ha tehát a kormány ezt a dátumot akarja az ismeretlenség homályából kiemelni, nemzeti ünnepé avatni, akkor meghamisítja a történelmet. Akkor a nemzetnek magának kell gondoskodni a módokról, hogy történelmének legnevezetesebb fordulóját méltóan megünnepelje. Újbl elől az a helyzet, — ki tudja, hányadszor már, — hogy a kormány utja a nemzeti história utjától elválik és a jövő év lélekemelő dátumait a hivatalos Magyarország nélkül lesz kénytelen a nemzet megünnepelni. Szerencse, hogy ez a körülmény az ünnepnek magasztos voltából keveset von le.

A muraszombati mandátum. A fumei kormányzóvá kinevezett Szapary László gróf lemondásával megüresedett muraszombati — kerület függetlenségi érzelmi polgársága mindkét függetlenségi országos párt elnökségéhez fordult, hogy a kerületben jelöltet állítsanak fel, kinek megválasztása a kormány és néppárt jelöltjeivel szemben biztosra vehető. A pártok elnökségei a jelölt felállítására érdekében legközelebbi értekezletükben fognak határozni.

Harc az önálló vámterületért.

— Budapesti levél. —

decz 15.

Nagy titkolódzás és futkározás folyik a kormányparton, mióta Bánffy hazajött. Zavarban vannak a delegációval is mert nem tudják, hogyan szabják meg a közügyes kiadások és bevételek összegét, mikor még sem a kvóta nincs megállapítva, sem a vámszövetség egyoldalú meghosszabbítása nincs kimondva s így a vámbevételek nem irányozhatók elő. Nehézséget ez azonban Bánffyéknek nem fog okozni, mert ők apró »alkotmányos« kérdéseken és formalitásokon könnyen túltezik magukat.

Hírleli, hogy valami kompromisszum-féle ajánlattal fognak kirukkolni és erre a célra felhasználják majd egyik vagy másik tagját a közjogi ellenzéknek. De az állítás teljesen valótlan. A függetlenségi párt s neki sem tárgyal a kormányval semmiféle tárgyban.

A kormány hír szerint olyan kompromisszumot akar, hogy a közös vámterület most egy évre tartassék fenn és a kormány hatalmátassék fel Ausztriával az egyezés megkötésére és ha az létre nem jönne május hó 31-ikéig, akkor terjeszse be a kormány az önálló vámterületre vonatkozó javaslatot. Ezt a kijelentést a kormány akár szóval tenné meg, akár törvénybe is felvenné, a függetlenségi párton nincs senki a ki bármiféle hitetgesssel magát kielégítve találna. Hogy a vámszövetség egyoldalúlag fentartassék akár csak egy napig is, abba princípialiter a párt bele nem megy. A párt álláspontja az: hogy az önálló vámterület decz 31-iken törvényesen előáll és annak csakis életbeléptetéséről lehet szó rövidebb vagy hosszabb ideig. A függetlenségi párt a közös vámterületre nézve semmiféle egyezés megkötésére a kormánynak halasztást nem ad.

A függetlenségi pártot egységgedül az önálló vámterület törvényes biztosításával lehet akciójától elteríteni; s a mire a kormány nem hajlandó.

A kormány lemondásáról terjesztett hírek teljesen tendenciózusak; azoknak nincs semmi alapjuk és csak rosszul kiesztelt fogásoknak minősítendőek.

Mai tudósításaink egyébként a következők:

A képviselőház folyosója tele van vilámlamossággal. A csata megkezdése előtti izgalom fogta el a képviselőket, kik látható izgatottsággal néznek a holnap — és azután következő események elé. A kormánypárt felette ideges és rosszkedvű. Bánffy ki ma reggel visszaérkezett Bécsből, nem hozott jó híreket.

Az osztrák delegáció akadékoskodása következtében megrekedt a magyar delegáció határozathozatala is, mert nem tudnak a közös vámbevételek hovatartozása és fölvétele iránt dönteni.

Ez megnehezíti a magyar delegáció munkálatainak befejezését is, bár éppen most kapják meg a delegátusok a meghívókat, melyek a decz. 22-én tartandó zárülésre felhívják Bécsbe, még sem tudják, hogy e napon befogják-e fejezhetni a delegáció ülésszakát, mert sem a kvótára, sem a vámbevételekre nézve nem lesz meg a döntés.

A nehézségek elsímitására Bánffy elhozta magával Bécsből Széchenyi Miklós gr. külügyminiszeri osztályfőnököt is, ki meg is jelent ma a képviselőház folyosóján és hosszasan Apponyival, Andrássyval és Tisza Kálmánnal.

Később Bánffy a képviselőház elnöki szobájába kérette Tisza Kálmánt és vele a legnagyobb bizalommal konferált, annyira titokban, hogy Pulszkyt megkérte a miniszter, álljon az ajtó elé és ne eresszen be senkit, mert zavartalanul akarnak lenni. Így történt, hogy sem Berzeviczy, sem Láng alelnököket nem eresztették be az elnöki termekbe.

A mikor Bánffy Tiszával végzett, Széchenyi gr. bement hozzá, egy ideig konferált vele, azután a Házaól egyenesen kihajtatott a vasútra, hogy még a gyorsvonattal visszautazék Bécsbe a kapott felvilágosításokkal.

Nagy számban voltak ma a képviselőházban a főispánok is. Vagy 10-en beszéltek a miniszterelnökkel és valahányszor egygel végzett Bánffy, az illető főispán mindig a Házban levő táviróhivatalba ment megrendelni a nála megrendelt manifestációt a közös vámterület mellett.

E közben a függetlenségi és 48-as párton lankadatlan buzgalommal folytatták az előkészületeket a holnap megkezdendő vitához, melynek kétségtelenül magas alapos és tárgyilagos nivója lesz.

A holnapi napon az előadó (Pulszky Ágost) után először Kossuth Ferencz fog felszólalni és hosszabb beszédben előterjeszt a függetlenségi és 48-as párt határozat javaslatát.

Utána a javaslat mellett először Enyedi Lukács szólal fel, ki a róla elterjedt alaptalan betegségi híreket azzal cáfolta meg, hogy ma bejött a házba és feliegyeztette magát a »pro» szónokok közé. Enyedi közölte barátaival, hogy ő az önálló vámterület mellett fog érvelni, de az adott körülmények között a helyzetből való kimenekülés módjait elfogadja a kormány javaslatát.

A nemzetközi párt álláspontját Apponyi Albert fogja kifejteni, ha telik az időből, még holnap, ha nem, holnapután. Azután gr. Zichy János (néppárti) van felvéve legközelebbi szónoknak.

A már feliratkozott szónokok közül egyesek már csak január közepe felé juthatnak szóhoz. Így Hentaller Lajos január hó 2-ára kapott terminust beszéde elmondására.

A karácsonyi szünet tárgyában a párt indítványozni fogja, hogy karácsony estejének napján (pénteken) ne tartassék ülé.

Időközben folynak az előkészületek az iránt is, hogy a párt esetleg lehetlenné tegye az alkotmány ellenére való kormányzást, ha csakugyan kibocsátná a kormány a hírszettei rendeleteket. Az erre való előkészületeket külön bizottság szervezi.

Vasárnap az ország számos helyen lesznek meetingek az önálló vámterület mellett. Egyike a legnagyobb ily üléseknek Tordán lesz, hova Kossuth Ferencz is lemegy, ahol küldöttségek várják őt Kolozsvárról és Marosvásárhelyről.

Már maga a harcz érdekében folytatott előkészületeknek is meg van a maguk nagy hatásuk. Ma délután már elterjedt a bürzén a hír, hogy a Bánffy-kabinet az előtte feltornyosuló nagy akadályok előtt megfutamodik és beadta a lemondást. A hír azonban csak igen kis emóciózt keltett és az árfolyamokra alig volt hatással.

A képviselőház mai ülésén a függetlenségi és 48-as párt tagjai ismét nagy számban jelentek meg. Sorai ismét megzaporodtak egyesekkel, kik eddig távol voltak. Az ülés folyamán láttuk:

Kossuth Ferencz, Madarász József, Endrey Gyula, Olay Lajos, Hentaller Lajos, Fáy István, Graell Andor, Kubik Béla, Polczner Jenő, Bartha Miklós, Benyovszky Sándor gróf, Meskó László, Ratkay László, Lakatos Miklós, Kiss Albert, Kende Béla, Oláh József, Justh Gyula, Nagy Gyula, Balogh László, Bartha Ödön, Jeszenszky Ferencz, Rigó Ferencz, Antal Pál, Meskó László, Beniczay Árpád, Leszkay Gyula, Meszlény Lajos, Visontay Soma, Polónyi Géza, Tóth Lajos, Csávolszky Lajos, Brázay Kálmán, Sima Ferencz, Szluha István, Ilyés Balint és Holló Lajos képviselőket.

Rea mutattunk a minapában, hogy a kormánypárt minden eszközzel megpróbálja visszazarasztni az ellenzékét az önálló vámterület érdekében megindított mozgalmától. Egyik félhivatalos ujság gróf Zichy Jenő szájába oly szavakat adott, melyekkel állítólag a német császár is elítélte a magyar ellenzékét Magától értetődik, hogy a német császár soha se mondotta azokat az akkor vastag betűkkel kinyomatott és az egész világnak megsürgönyözött szavakat, de — Zichy Jenő gróf se mondotta azokat. Hogy a német császár nem mondotta, arra megjött ma a következő két czáfolat:

Berlin, decz 15. A Vilmos német császárnak tulajdonított és Zichy Jenő gróf által terjesztett szavak a magyar obstrukcióról, kínai expedicióról, itt nem találtak hitelre Most megállapították, hogy a német császárnak Zichy gróffal folytatott, csak igen rövid ideig tartott beszélgetése a lapokban egészen helytelenül adódott vissza. Nem történt semmi oly nyilatkozat, mely császári ítéletet, vagy a magyar belső politikára vonatkozó tanácsot tartalmazott volna.

Igy hangzanak a czáfolatok oly kijelentésekre, melyeket Zichy Jenő gróf sohasem tett és amiket csak a kormánypárti sajtó adott tendenciózusan Zichy Jenő és a német császár szájába.

A N. W. Tagblattnak táviratozzák Budapestről:

Bánffy miniszterelnök tegnap kihallgatáson volt a királnál. A kihallgatás első sorban a delegáció zárulásaak szolt. A delegációk tudvalegőleg elhalasztották a határozathozatalt a vámbevételek telett, mert vártak arra, hogy a provizoriumot Magyarországon létrehozzák. Mivel azonban erre nem igen van kilátás, a kormánynak az osztrák kormánynál megállapodást kellett kötnie a vámjövedelmek felosztásáról, Most azonban még az sem bizonyos, hogy május elsejen tud közös lesz-e a vámterület, ami ha meg nem történne, a felosztás iluzióriussá válnék. Bánffy ő felségét mindezekről informálta és kijelölte azt a határt, ameddig a kormány a provizorium parlamentti elintézése érdekében elmélet.

KÜLFÖLD.

A helyzet Ausztriában: A Dizennek Polski a lengyelek magatartásáról írva konstataálja, hogy a cseh lengyel barátkozás a lengyelnek a trón és az állam iránt való magatartásán mitsem változtat. Ebből az következik, hogy a lengyelek perhorreszkálják az Ausztria és Magyarország közti viszony lazítását, a persz ná'is uniót szerencsétlenségnek tekintik és hogy a tartományok önkormányzata fenntartása mellett, a cenzális parlamenthez fölértlenül ragaszkodnak.

Színház.

Katonadolog.

— Vigjáték 3 felvonásban. Irták G a s c o g n e és I g l o a n d. Fordította: M a r t o s F e r e n c z — Először adták a debreczeni városi színházban 1897. december 15-én.

Vigjátéknak van nevezve, de bohózatnak, is beillik, olyan alantjáró eszközökkel dolgozik a helyzetek kihasználásában, igazi vigszínházi darab: meg is teltek reá a páholyok bőven. A bé löközségeknek — ugy látszik jobban tetszenek minár ezek a dolgok, mint a komoly, meggondolt czélzattal írott darabok. Az igaz, hogy a nem berlőknék aztán egyik sem tetszik, tegnap sem volt a ki nem bérelt zártszékeknek negyedrésze sem e l a d v a. Szinte ugy látszik, hogy a színházba járás divatja alább kezdene szállni és csakugyan csak divat volt az, amelynek jótékony hatását ugy mi, mint a színház direkczió tavaly oly kellemesen éreztük! Mert csalódik az, aki azt hiszi, hogy a p u b l i c u m színházba járásával csak az igazgató törődik! Őh nem, gondja van arra mindenkinek, akinek szíven fekszik városunk kulturális fejlettségének nagy érdeke. Mert ne gondolják azok, akik nem járnak a színházba, hogy akkor is, csak az olcsó hatásra számító efemer életű s még annyit sem érő darabok kerülnének színre, mint azt tegnap is tapasztaltuk, hanem akkor, ha tudná az a szinigazgató, hogy nem maradnak a nyakára a ki nem bérelt helyek többször forogna a Shakspere és Moliere neve a színlapon. Így azonban senki sem kívánhatja tőle, hogy ne a karzatnak játszasson ha csak a karzat az, amelyik naponként fizet, különösen, ha még a berlők is csak akkor töltik meg a páholyokat, ha a színlap a karzatnak hirdeti a darabokat, — mint tegnap — s üresen hagyják, ha nekik szól, mint tegnapelőtt.

De lássuk a tegnapi darabot. L e s t a m b o u t s i s közjegyző (S z e n t e s) fegzvergyakor átra volt kénytelen bevonulni, de halasztást kért s a választ várja. Ezalatt megjelenik nála M a r i n e t t e tánczosnő (Kiss Iren) hogy valami örök-éget felvegyen. Az együgyű közjegyző, aki csak ugy jutott irodához, hogy elvette főnökének az özvegyét (F. Csígházy E.) belebomlik a tánczosnőbe s mikor megkapta a halasztást engedélyező táviratot, elhazudja családja előtt a valót s két hétre megszökik hazulról — Marinettel. Ezt azonban vesztére teszi, mert mostoha leánya G e n o v e v e (Fai F.) egy katonatiszthe szerelmes akinek a tapasztalását anyja a bányu M a n i l o t r a (Tanay) bizza — ugy látszik, Franciaországban a közjegyzőnek egyik kvalifikációjá a gyenge elméleti képesség, nálunk nem volna jó megpróbálni! — aki persze szintén szerelmes a leányba.

A közjegyző ur, aki utálja a katonaságot, katonaruhában szökik meg s épen annak a városnak abban a fogadóházban akar egy napot eltölteni, amelyben a kítapa-ztalandó l a D r e u i l l i t e hadnagy (Vidor) ezredes hadgyakorlaton van és tanyázni szokott. Alig, hogy megérkeznek. L a g r i f f o u l ezredestől (Fenyéri) a szolgálja szabadságot kér és kap, ha helyettest állit s a véletlen ugy akarja, hogy az ezredese közjegyzőt nézze helyettesnek, a ki akkor talált épen kijönni a szobából, mikor az ezredes ott volt, az meg szinte természetes, hogy a magára maradt tánczosnő a tisztkekhez s épen a vőlegény jelölt hadnagyhoz szegődik, a kit épen akkor akar az ezredes értesíteni készülő szerencsés-jéről. De felvetődik a segéd is, mire a közjegyző ruhát cserél vele, de későn, mert az már akkora jegyzeteket készített a vetélytárs hadnagyról, amit motozáskor a közjegyzőnél találnak s kurta vasat ítélnék érte reá, amit nem enged meg az ezredorvos, aki fedezte a férfihiszteriat általában és rajtuk különösen, alig tud aztán a két bányu lélek megszökni mert a közjegyző még a pénzt is otthon feledte s Marinettéből utaztak el.

A harmadik felvonásban aztán az ezredes és hadnagy látogatást tesznek a közjegyzőnél s mialatt a kertben sétálnak, meg-

érkezik a háziur, a kit az ezredes ismét négy szemközti talál s becsukja egy mellékszobába, ahonnan véletlenül kiszabadítja a segédje, akivel újra ruhát vált s őt csukja be maga helyett. Az ezredes eldicsekszik már előbb az ő 212. ezredbeli hisztériás katonájával s újra Manillót találja. Csendőrkért küld, ezalatt a férj találkozik nejével, hogy később érkezett a halasztás, atöltözik s iszonyatos lelki kín között, mert neje megtudja a tánczosú történetét, beleegyezik Genovéve házasságába la Drenilite-el s a darab véget ér.

A közönség ki nem fogja a kaczagásból melyet a bolondnál bolondabb helyzetek keltenek, amelyek — aránylag — elég diszkretül vannak kidolgozva, alig egy pár tulzás van benne, azok legnagyobb része is fordítás hibája.

Az előadás elég jó volt, bár kissé vontatottan ment, többször még a színpad is üres volt. A legnagyobb elismerés Szendrői és Tóth, aki tegnap eddigi alakításához képest valóban remekelt, utána Kiss István, az, aki legtöbb dícserelet érdemel és Fenyő, aki azonban kissé túzott, hogy úgy mondjuk, operettbeli ezredes volt inkább, mint vígjátéki. — Tanács igen ügyesen játszotta azt a bűrgyűlölet, hogy szinte komikus színésznek látszott inkább, mint bonviván. A többiek, mint F. Csiga, Házy Etel, Fáy Flóra, Szathmáry, és Vidor eléggé jól egészítették ki az ensemblet a körülményekhez képest.

Azt hisszük, hogy többször is megnéznék, de kívánjuk, hogy inkább komolyabb darabok előadására teljenek meg ezután a színház.

Fejő.

Az új honvéd nevelő és képző intézetek,

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, decz. 16.

A magyar országgyűlés még csak nerré giben fogadta el az új honvéd nevelő és képző intézetek felállításáról szóló törvényjavaslatot s felsége pedig szentesítette. Az új katonai iskolák épületei már fedél alatt vannak úgy, hogy a jövő 1898 szeptember havában már meg is kezdenek azokban a tanításokat.

Abban a kellemes helyzetben vagyunk, hogy a részletes tudnivalókkal már ma szolgálhatunk a közönségnek.

Az 1897 évi XXIII-ik t.-czikk "háromféle honvédnevelő intézet felállítását rendeli el. Még pedig:

1. a m. kir. honvéd főreáliskola,
2. a m. kir. honvédségi Ludovika akadémia,
3. két m. kir. honvéd hadapród iskola.

A m. kir. honvéd főreáliskolát

Sopronban állítják fel. Az intézet három évfolyamból áll. Megkivántatik: hogy a pályázó ifju valamely középiskola IV. osztályát jó eredménnyel végezte. Vagy, hogy a IV. osztály jó tanulmányi előmenetellel látogatta: mely iskolai bizonyítvánnyal igazolandó. Az ellátási díj 400 frt, vannak azonban felfizetéses növendékek, kincstári díjmentes helyek és alapítványi helyek. Az évfolyam sikeres elvégzése után az ifjak a Ludovika akadémiába mennek át, mely szintén 3 évfolyamból áll. Ezen ifjak katonai tanulmányaikat tehát 6 év alatt fejezik be. A honvéd főreáliskolából átment azon ifjak: kik alapítványi, vagy kincstári díjmentes helyeket élveznek, azt a Ludovikába való belépése esetén egész tanulmányaik befejeztéig megtartják.

A fizesetéses növendékek a Ludovika Akadémián 800 frt tápdíjat fizetnek.

A honvédségi Ludovika Akadémia.

A m. kir. honvédségi Ludovika Akadémia Budapesten a régi Ludovika épületében lesz.

Három évfolyamból áll, mindegyik évfolyamban 100—100 növendékekkel. Az évenként felveendő 100 növendék közül: 50 olyan, ki a h. főreáliskolából lép át a sikeres elvégzési

után, 50 pedig közvetlenül a polgár nevelésből vétetik fel.

A pályázó ifjak igazolni tartoznak, hogy a középiskola VIII. osztályát jó eredménnyel látogatták, és végén pedig a bizonyítvány és bemutatandó.

A felveendő ifjak életkora a betöltött 17-ik életévtől a tul nem haladott 20-ig életévig terjedhet. Itt is vannak kincstári díjmentes, felfizetéses és alapítványi helyek is. A növendékek a 3 év elvégzése után, ha jó eredménnyel végezte mint hadnagyként, ha elégséges eredménnyel végezte, akkor mint hadapród tiszt helyett lép ki a hadsereghez.

Két honvéd hadapród iskola állítatik fel és pedig az egyik Pécsen a másik Nagyváradon.

A honvéd hadapród iskola négy évfolyamból áll, minden évfolyamban száz-száz növendékekkel. A felvételek ugyan azok mint a honvéd főreáliskolánál.

Tandij a honvédhadapród iskolában a katonai egyének gyermekei számára 12 frt; tartalékos tiszték és allami bivatolnokok fiai számára 80 frt, más allampolgár fiai számára pedig 150 frt, amelyhez még 50 frt zseb pénz is járul. Itten csakis magán alapítványi helyek vannak, a melyekre felvett ifjak az alapítvány költségén neveltetnek.

A hadapródiskolát végzett növendékek osztályraugjuk és az allományviszonyok szerint mint hadapród tiszt helyettesek, esetleg midő hadapród tizedesek lépnek ki a honvédséghez vagy a közös hadsereghez, és átlag két évi szolgálat után hadnagyokká lépnek elő. Előleptetésök teljesen azonos a Ludovika Akadémiából kilépett tiszték előleptetésével.

A részletes feltételekről valamint a magán és alapítványi helyekről a jövő 1898 évi márczius havában megjelenendő és kellőleg közhírré teendő pályázati hirdetmény fog bővebb felvilágosítást nyújtani.

Táviratok.

Országgyűlés.

— Saját tudósítónk távirata —

Budapest decz. 16.

Bánffy Dezső báró miniszterelnök nyilatkozatának, melyet tegnap a szabadelvű-pártkörben tett, hogy t. i. a kormány ellenzi az önálló vámtérületet, egyáltalában nem volt semmi hatása a házban. Pulszky Gusztáv előadót nagy hahótával és hohchhal fogadta és hallgatta végig az ellenzék.

Kossuth lelkes beszédében szemére hányja Bánffynak és Apponyiékak anyári vita alkalmával tett ígértüket a 14. § ellen és mellett foglalnak álláspontot. A mai alkotmányos világban nincs más törvényes út, mint az önálló vámtérület. Beszédjét viharos taps és lelkesültég közbén fejezte be.

Enyedi Lukács a volt függetlenségi képviselő az ellenzék folytonos közbeszólásai között védte a javaslatot,

A provizorium a szabadelnű körben.

Budapest, decz. 16. (A Debr. ered. táv.) Az ösmert provizorius javaslatot a szabadelvű párt tegnap este tárgyalta. A kormány ellene van az önálló vámtérületnek, azért egy évre hosszabbítaná meg a mai állapotot, Tiszta Kálmán nézetét epoly feszült erdeklődéssel várták, mint a miniszterelnökét. — A generális Pulszky Gusztáv előadó elfogadásra ajánlotta. Csaky Albin szót hozzá először, elfogadván a javaslatot. Bánffy Dezső nyilatkozott szintén fentartani kívánja a közös vámtérületet, mert ezen viszony mellett fejlődött Magyarország azzá ami ma. A kormány javhslatát elfogadja. Többek felszólalása után a párt a javaslatához hozzájárul.

Ujdonságok.

* Lapunkat újévig díjtalanul küldjük meg mindazoknak, kik kiadóhivatalunkat akár levelezőlapon, akár szóbeli megkezeséssel — a czím pontos megjelölése mellett — értesítik.

* A mai választások. A Csapó és Péterfi-utczában ma reggel 8 órakor kezdődött a választási harc s megüresedett egy-egy bizottsági helyért. A kormánypárt mindket utczában óriási erőfeszítést fejtett ki, s a Péterfián még a vesztegetéstől sem riadt vissza, hogy meghódítson magának egy részt de főleg, hogy hozzájuttassa Csiky Lajos az ő kormánypártiságért nyújtandó gondnokság alapfeltételéhez. Annyi bizonyos, hogy ilyen apparátussal az első képviselőválasztó kerületben még soha sem dolgozott a kormánypárt mint az idén. — A hivatalnokok és tanárok csapatostól özönlöttek a város háza nagy termébe, hogy eleget tegyenek a hivatalos preszióknak. A mi pártunk tiszta elvi alapon áll s a város javát tartja szem előtt ezér városzerte megbotránkozást keltett, ez az erőszakoskodás. A szavazások s okrói tudósításaink a következők:

A szavazást 4 órakor zárták le. Győztünk a Csapó-utczában. Megválasztották a Péterfián Csiky Lajos 199 szavazattal Gombos Ferenéz 137 szavazata ellenében, A Csapó utczán Varjas Sándor 119 szavazattal dr. Kenéz Gyula 88 szavazata ellenében, ugyanitt kapott még Balázs Ödön 6 szavazatot, 1 szavazatlap üres volt.

A polgárság körében a kormánypárt vesztegetései folytán az elkeseredés óriási. A főispán maga vezette az egész választást s a péterfiái szavazatok összeolvasásakor már nyíltan hirdette, hogy Csikynek legálabb 190 szavazata van — A tisztviselőket ugy hajtották fel, mint másutt a buta oláhokat. Mindez azért, — hogy Csiky Lajos Andaházy gondnok lehessen! Merénylet a szabadság ellen ez a választás!

* Presbiteri közgyűlés. Az ev. ref. presbiterium ma folytatta a pénteken kezdődött közgyűlést — letárgyalván az új szervezetnek az árvaügyekre és az iskolai vegyes bizottságra vonatkozó szakaszait. Ma már gyorsabb tempóban haladt a tárgyalás. Ha így megy, pár nap alatt be is fejezhetik.

* Legátói. Holnap délután választják meg a collegiumban a legátusokat. Szombaton délelőtt lesz a megerősítés és már szombaton délután utaznak a megválasztott ifjak állomás helyükre.

* Szocialista lázongások. Kisvárdáról a következő csaknem a lehetlenséggel határos szocialista lázongásról értesít tudósítónk. A nemzetközi szocialista izgatók működése immár nálunk is megeremtetette keserű gyümölcsét. A szocialisták legújabbán Kisvárdán is szervezkedtek, még pedig azzal a veszedelmes programmal, hogy első sorban a város házat és a telekkönyvi épületet szétrombolják a zászlókat kiirtják. Az alispán csillapító kiáltványokat bocsátott ki, ee a dühöngők azokat letépték. Még sokkal veszedelmesebb a helyzet Petneházán, a honnan Angyalossy főszolgabíró, aki két csendőrrrel megjelent a községben, hogy a kedélyeket lecsillapítsa, formálisan kikergették, Reizmann Herman, Wahrmann bérlőjének családját pedig kiirtással fenyegetik. Grosz Miksa kárászai bérlőt ma szintén megtámadták fejszékekkel, úgy, hogy csak futással menthette meg életét. — Éjjelenként a mezőkön az egyes falvak szocialista kiküldöttei egyre-másra tanácskoznak s rézkürttel adnak egymásnak jelet a gyűlésezésre. A terrorizmus és pánik ilyen körülmények között természet-

tesen általános az egész járásban a hogy az élet és vagyonbiztonság helyre aljon sürgősen katonaság küldését kéri. Kivardába a mi ha elmarad, úgy beláthatatlan következményei lehetnek a féke vesztett szociálista izgalmaknak.

* Tanáregyesületi közgyűlés Ritka élénk érdeklődéssel néznek tanári körökben a tiszántúli ev. ref. középiskolai tanáregyesület nagy gyűlése elé, amelyet e hó 29-án tartanak Debreczenben. A m.-szigeti lyceum és a kisújszállási főgymnasium tanárai már bejelentették, hogy teljes számmal, testületileg jelenjenek meg Debreczenben.

* Nyomorgók érdekében. Mult szombati számunkban megírtuk, hogy mily nagy nyomorban szenvednek egy szegény, minden keresetforrás nélküli család; egyszersmind pedig felhívtuk a közönséget, hogy adakozzék az éhező szegények részére. A mai napon K. I. ur 1 frtot adott át lapunk szerkesztőségében, melyet mi a mai napon a rendőrkapitányság útján rendeltetési helyére juttatunk fogadja a nemes szívé a nyomorgók köszönetét és háliját. — Lapunk még mindig elfogad adakozásokat a szerencsétlenek számára.

* Sajtópör. Igmándy Miklós p.-ladányi telekkönyvvezető, jónévű poeta ellen a debreczeni kir. ügyészség vádat emelt egy költeménye miatt, mely a Debreczen tárczájában látott napvilágot, amelyben a kifelé kacsingató oláhok ellen tört ki hazafias haraggal. Az ekként támadt sajtópörben a kir. törvényszék új határpapot tüzött ki végtárgyalásra, jövő év január 15-ét.

* A jogász bál. A debreczeni első elite mulatság igen fényesnek ígérkezik. A rendezőség az áldozatkész Szabó Jánosra az élen mindent elkövet a bál fényessé tételére és a különben is fényesnek ígérkező sikernek előmozdítására. A legszélesebb körökben igen nagy az érdeklődés a jogász bál iránt és számos előkelő vidéki család is kilátásba helyezte részvételét a debreczeni jogászok jóhírű mulatságán. Értesít bennünket a rendezőség utólag, hogy a családjegy árát 20 koronában állapította meg.

* A kegyes tanítórend köszönete. A városi tanács megleghangú levelben üdvözölte volt a helybeli piarista atyákat e hó 8-án, abból az alkalomból, hogy a kegyes tanítórend első iskolája alapításának alkalmából, fennállása 300-ik évfordulóját ünnepelte. Cserhalmi József a rend itteni főnöke és gymn. igazgató a tanács ezen figyelmet következőleg köszönte meg:

Nagyságos kir. Tanácsos Polgármester ur! Tekintetes Városi Tanács! Azon megtisztelő üdvözlétre, melyet Debreczen szab. k. r. város Nagyságos Polgármestere és Tekintetes Tanácsa alulirothoz, mint a Magyar Kegyes tanítórendiek helybeli képviselőjéhez intézni kegyesek voltak azon alkalomból, midőn a kegyes tanítórendi iskolák 300 éves fennállásának emlékülnepeket ültük, fogadják mély hódolatunk, tisztelgetésünk, hála köszönetünk őszinte nyilvánítását, Ezen elismerés Debreczen szab. kir. város Tekintetes Tanácsa részéről nekünk, mint a magyar kultúra szerény napszámosságainak, kik e nemes gondolkodású városban már 1780 év óta erkölcsös és hazafias irányban neveljük és tanítjuk a reánk bízott tanuló ifjúságot, a jövőben is buzditásul fog szolgálni a tudományok terjesztése s a tiszta s meleg hazaszeretet ápolása körül elvállalt munkában. Leghálásabb köszönetünket ismételve kiváló hódolattal maradok Debreczenben 1897 decz. 22-én Nagyságodnak és a tek. városi tanácsnak alázatos szolgálja Cserhalmy József kegyesrendi gymn. igazgató.

* Molnár Anna nem öngyilkos. Eszéregében sem volt golyót röpíteni szerelmes szívébe annak a szőke orfeumi csillagnak, aki a nyáron a Bika Mulatóban aratta könnyű diadalát. Amint ő maga írja, az ilyen drámai jelenetek ninesenek az ő vérében. Az a fő-

városi lap, mely az öngyilkosság híret közölte tehát csupán kacsát talált a végzetes revolvergolyóval.

* Öngyilkosság szerelem miatt. Fiala jómódu iparos ment önszántából a korai halálba, mert a lét nem uyujthatott könnyelműsége által feldult életének több menekvést. Debrecezen a hentes mester tegnap délbén a Csicsogó téren levő lakásán revolverrel főbe lölte magát. Még rövid egy év előtt boldogan élt ifju nejevel, de az asszony elhunytával minden megváltozott. Az özvegyiség unalmasságát vig társaságokban igyekezett elűzni. Szerencsétlenségére megismerkedett egy asszonnnyal és ez a viszony is siettette a szegény ember katasztrófáját. Az asszony — akit úgy látszik szenvedélyesen szeretett — zilált anyagi viszonyok közé került és a testvérehez folyamodott segélyért, de hiába, mert az asszony azt a választ kapta tőle, hogy csakis úgy számíthat a segítségére, ha végleg szakít Debreczenivel. Az asszony ezt megígérte testvérenek és Debreczennek kiadta az útját. A szerelmes hentes azonban sokkal szenvedélyesebben ragaszkodott az asszonyhoz, hogysem le tudott volna mondani. Kérlette is, hogy ne hagyja el, mert nélküle nem tud élni. — Hiába volt minden könyörgés, minden fenyegetés, míg aztán elkeseredetten nekidült az ivásnak, bodult fejjel hazavánszorgott, bezárkózott szobájába és revolveréből golyót röpített agyába. Felőráig küzdött a halállal. Mire dr. Balkányi Ede Nagy Imre p. biztos kíséretében megvizsgálta, már halva volt.

* Küzdelem egy veszett kutyával. Nagy ribilió támadt tegnapelőtt a mentelep körül, ahol egy hatalmas termetű veszett komondor több kutyát megmárt s embereket is megátadott, akik alig tudtak megmenekülni a szörnyű veszedelem elől. Bátor emberek fűtykóssal üldözőbe vették a kutyát, a mely a margit fürdő irányában a város felé futott Markovics városi ménes mester pedig kocsiára ült s így elibe került az ebnek, amelyet szembe álva, öt lépésnyi távolságból egy jól irányzott lövéssel leterítette. A rendőrség a veszett kutyák ellen a legszigorubb eljárást kell, ho y foganatosítsa.

* Furfangos cigány asszony. Csunya módon csapott be egy hiszékeny cselédeleányt egy csaló cigány asszony. Beállított tegnap egy a Csokonai utcán levő házba, bement a konyhába és beszélgetésbe elegyedett a cseléddel. Kezében egy teknős béka kagylót tartott, melyben egy zöld színű czédula volt. Eközben azt mondta a leánynak, hogy fujon a kagylóba, a mit a leány meg is tett. Majd azt mondta a cselédnek, hogy terítse rá a rajtlevő felső szoknyáját. A leány előbb vonakodott ezt megtenni, de végre is engedve a sok rábeszélésnek, megtette. A cigányasszony nem elégedett meg mindezzel, hanem még pénzt is kért a leánytól: ennek azonban egy krajczárja sem volt. Ha pénze nincs — mondá a gaz asszony — akkor terítsen meg rá a galyóra egy ruhaderekat és egy inget. A szegény cseléd nem akarta ezt megtenni, de a cigány asszony előre is biztosította a mit sem sejtő cselédet, hogy nem fogja ő azt elvinni, csak tegye rá. Midőn a leány ezt megtette, a cigány jósnő egy szálszörnyálatt adott át és bucsut mondva t o v á b b a k a r t m e n n i, h o g y m á s u t t p r ó b á l j o n szerencsét. — A cselédeleány kérte vissza a ruhaneműit, a cigányasszony azonban azt felelte, hogy sajnálja őt nagyon, mert azon esetben, ha ő visszaadja ruhaneműit és ki fog menni a k e r e s z t u t r a c, akkor úgy ki fog száradni mindkét lába, mint az övé, melyet megismutott a leánynak. A száraz, csontos lábak láttára annyira megijedt a cseléd, hogy sirásra fakadt, nem tudott szóhoz jutni. A leány kikísértte a csalót az utca ajtóig, hol ismét kérdezte a ravasz asszony, hogy sajnálja-e, mert ha igen, úgy visszaadja ruhaneműit. A leány felt visszafogadni saját tulajdonát és elengedte magát bolondított a cigány asszony által. Ajánljuk a rendőrség figyelmébe az ilyen alakokat, mert ilyen dolgoknak igazán nem szabadna előfordulni.

* Silvester estély. Az „István“ gőzmalom tarsulat munkásaiknak önképző és segélyező köre 1897 évi december hó 31-en, pénteken a „Margit“ fürdő vilányal világított díszteremében saját pénztára javára táncczal egybekötött silvester-estélyt rendez. Belépti díj személyenként 60 kr. A zenét ifj. Zsiga Józsi közkedveltségű zenekara szolgáltatja. Felülfizetések köszönettel fogadtak. Kezdeté 8 órákor. A meghívó kívántra előmutatandó.

* Halálozás. Vettük a következő gyászjelentést! Mely fajda omtól megtört szívvel tudatjuk az én édes je feleségem, édes anya, hü gyermek, jó te-tvér, sógornő és áldott em-jékü jó rokon néhai BALOGH Erzsébet polgár Balogh Janosné asszonynak f. hó 15-kén hajnali 4 órákor. életének 22-ik, boldog házasságának 5-ik évében, 12 napi kínos szenvedés után történt gyászos elhunytát. Kedves halot-tunk hült tetemei f. hó 17-kén, Pénteken d, u 2 órákor, az ev. ref. egyház szertartása szerint, előbb a Sirály-utcai 2014 sz. házuknál majd ezt követőleg a Kistomplombay tartandó gyászszertartás után, a Várad-utcai temetőben fognak az anyaföld kebelének átadatni. Mely szomorú végültsésgégtételre rokonainkat, barátainkat és a résztvevő közönséget bánatos szívvel meghívjuk, Debreczen, 1897. decz. 15. Az elhuntnak bánatos férje; Polg. Balogh János; Egyetlen gyermeke: János; Édes anyja: özv. polg. Balogh Janosné, Földi Mária Testvérei: Balogh Mária, Julianna, Eszter és János; Férjének testvérei: Balogh Mária férjével Polg. Balogh Peterrel és gyermekeivel: polg. Balogh István, nejevel Zöld Mariával; Nagynénjei: Balogh Sára, polg. Ménes Andrásné férjével; Kadas Julianna férjével polg. Balogh Istvánnal és István fivával; Anyósa: özv. Polg. Balogh Istvánné gyermekeivel, számos közeli és távoli rokonok nevében is, Áldás és béke lengjen porai felett! A temetést Dankó M. temetkezési intézete rendezi.

* Hölgyek figyelmébe! Kronovitz Matild női-ruha varróné lakását Budapestről Debreczenbe, Nagy-uj-utca 1707. szám alá t. Weinberger Lajos ur házába helyezte át, Csakis előkelőbb, legújabb divat szerinti munkákat teljesít. — Angol ruhákat különös figye-embe ajánl.

IRODALOM

Uj jogi szaklap. Vettük a következő előfizetési felhívást a »Magyar Jogász« című hetenként megjelenő jogi szaklapra. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest VII. ker. Erzsébet körút 27. sz. a. Főszerkesztő Horváth Gyula dr. Felelős-szerkesztő: Ödönffy Miksa dr. Főmunkatárs Vig Viktor dr. Igen tisztelt Kartárs ur! A legközelebbi nap kban fogjuk megküldeni az általunk megindított »Magyar Jogász« című jogi szaklap mutató-vány-számát. A »Magyar Jogász« nem egészen új lap, hanem csak megifjodott kiadása a már korábban is fennállott és az ügyvédek érdekeiért különösen harszó »Ügyvédek közlönye« című szaklapnak. Mielőtt azonban a mutató-vány-számot elküldenök, kötelelesség szerűleg és röviden megakarjuk ismertetni t. Kartárs urral azon okokat, melyek a »Magyar Jogász« megindítására bírtak és a czélt, mit e lap megindításával elérni vagy legalább is megközelíteni akarunk. Minden igazán és önzetlenül gondolkodó s az igazságszolgáltatás terén működő, sőt azon kívül álló egyén előtt is m e r e t e s e k a z o k a z a n o m á l i á k, melyekkel az ügyvédi kar nagy zöme — fővárosi és vidéki egyaránt — jelenleg és pedig nem a saját házából, hanem néhány protege miatt küzdeni kénytelen. Nem kerülgetjük a kérdést, nem is bánunk vele himes tojásként, hanem nyíltan — aminthogy egész küzdelmünk nyílt lesz, kirukkolunk bajainkkal. Nem vagyunk megelegedve az ügyvédi kar zömének mai helyzetével és organumot alapítunk azért, hogy hétről-hétre esetről-esetre tárgyalhassuk és vitathassuk helyzetünket; ha pedig kell, hát ostorozzuk az okokat, a forrást, melyből a sérelmek támadnak. Jól tudjuk, hogy vannak hosszú idő óta fennálló szaklapjaink és pedig kellő számmal. De amidőn ezen lapok

előtt kartársi tisztelettel meghajjúk zászlóinkat, elismervén, hogy szaktudományunk és irodalmunk terén ezek egy egy faktorként működtek és működnek, ugyanakkor az őszinteség és igaz meggyőződés hangján állítjuk, hogy ezen lapok inkább a jogtudomány művelését, mint az ügyvédek anyagi érdekeit és mindenféle hatóságtól való függetlenségét segítették elő; azonkívül a hatóságok és bíróságok protekciós rendszerét nem hozták eléggé nyilvánosságra. Vagy tartozunk-e túrni oly sok éven át, hogy pl. az u. n. vagyoni kirendeltségeket, mint csődök, ügyzondnokságok, házasságvédelmek, gyámságok és gondnokságok stb. bíróságainak és egyéb hatóságaink minden igazság, méltányosság, sorrend teljes mellőzésével, de sőt éppen ezek legridegebb megsértésével szabadon és úgy osztogatják, hogy e miatt soha még csak panaszt sem lehetett emelni?! Panaszt, mely igazságos elintéztet nyert volna! Avagy tartozunk-e túrni, hogy egy ilyen intelligens és nagy testületben, mint a milyen az ügyvédek kara, a hol a diploma mindenkit egyenrangúvá és egyenjogúvá kell, hogy tegyen bíróságaink és egyéb hatóságaink előtt nem a diploma, hanem sok más tényező szerepel, hogy a vagyoni kirendeltség-ekkel, mint egyébb téren, hogy elég eklatáns példával szolgáljunk, pl. az ügyvédi költség megállapításánál is! Hat a születés, a rang, az atyafiság, komaság, meg a bruderschaft elég tényező ahhoz, hogy ugyanazon diplomával, joggal és kötelességgel bíró ügyvéd hasonló-szerű perben kevesebb költséget, a másik meg többet kapjon?! Hat egyik ügyvéd pereiben szabad 8 napos terminust adni, mikor a másik ügyvéd egy hónapos és 6 hetes terminust kap! Nem tisztelt Kartárs urak! Nekünk nem szabad tovább túrnunk e sérelmeket, ha teljesen meg nem akarunk a l a z k o d n i o l y a n tények előtt, a milyeneket fentebb felsoroltunk! — A sajtó hatalmas fegyverével, most megindított lapunkkal fogunk támadni az elharapódzott irány ellen és küzdelmünk, ha kartársaink velünk lesznek, kell, hogy eredménytelenségig végzödjék! E nagy sérelmeket ismeri már mindenki és nem tagadhatja le senki. Daczára ennek, mit sem tudunk ellene tenni; nem pedig azért, mert egyáltalán nem volt sem túrni, a melyen, sem olyan organumunk, amely által sérelmeinket orvosolhattuk volna. — Igaz, hogy a kamarák evenkiert közgyűléseiket megtartják; de hát vajjon elég-e ez? Évenkiert egyszer s-óvá tettük — de ezt is csak az utóbbi időben — bajainkat. Volt egy kis lármá, aztán megint és mindenütt beült a halásos csend. Csak itt-ott, egy-egy magánbeszélgetés szűk keretében vonult vissza a küzdelem, melynek terre, tömegre és nyilvánosságra van szüksége. Ezek voltak az indító okok, melyek a »Magyar Jogász« megalapítására bírtak. Hogy mi a cél? Az magából az indító okból kitűnik. Valóztatni akarunk a helyzetben. — Igazságos kimeletlenséggel ostarozni a protekciós rendszer túlnyúló elfajzását és minden rendelkezésre álló eszközzel és adattal törekedni, hogy az igazságszolgáltatás tényezői egyenlők és egyformák legyenek. — Vissza akarjuk és vissza kell helyezni az ügyvédek jogaikba! Egyenlővé tenni egyik ügyvédet a másikkal. Kiseprűzni a protekciós rendszert mindenütt az igazságszolgáltatás terén. — Ezen — bátran állíthatjuk — új irány adta kezünkbe a tollat, mert látjuk és tapasztaljuk, hogy kevés kivétellel az egész ügyvédi kar elégedetlen a mai állapotokkal. Természetesen a most vázlatban ismertetett program nem azt jelenti, hogy mindazon cél, amit egy jogi szaklap kell hogy maga elé tűzzön, mi elhanyagolnánk. — Míg egyrészt a jogi irodalmat is művelni fogjuk, másrészt nem csak az ügyvédi kar, hanem a jogászvilág összes tényezőinek érdekeiért visszáz zászlókat harezba. A protekcióból és politikai érdemek jutalmául történt bírósági és közigazgatási kinevezések, áthelyezések, előpértékek és mellőzésekre mindenkor és minden esetben figyelmet fogunk fordítani és ott, hol ilyen esetek tudomásunkra jutnak, az ügyet teljes nyíltsággal fogjuk bírálattal tárggyá tenni.

Mindezekon kívül előfizetőink és az ügyvédi kar terhelnek megkönnyítésére kiadóhivatalunk díjtalanul ad értesítést bármely budapesti bíróságnál vagy hatóságnál levő ügy állásáról; nyilvántarja az előfizetőknél a budapesti törvényszékek kir. tábla, kir. kuria és a közigazgatási bíróságnál levő ügyeit és az elintézés megtörténtéről azonnal értesítést ad. Azonkívül díjtalanul egyszerű és — a kész kiadások megterítése ellen — hivatalos másolatot küld az előfizetőknél, bármely budapesti hatóságnál levő okiratról; arverési hirdetésről a hivatalos laphoz juttatja, az előfizetők által történő ingatlanvetel, eladás és a segéd személyzetre vonatkozó hirdetéseket a hivatalos közlő és egyáltalán mind n irányban és mindenkor ahol szükséges segítségére lesz az előfizetőknél. Még egyet nem indultunk meg u. n. nagy nevek alatt. Nem azért, mert az igazságnak és jognak nincs szüksége másra, mint igazságra meg jogra. Ez pedig velünk van. Azután meg mi nagy munkára vállalkoztunk; dolgozni pedig rendszerint a napszámos szokott és nem az u. n. notabilitás. Eme nagy és súlyos kötelesség teljesítésében, melyet a »Magyar Jogász« megindításával magunkra vállaltunk, t. Kartárs ur támogatása bizonyára könnyebbé és buzditásul fog szolgálni, miért is kérjük, hogy lapunkat — az Önök lapját — szívesen fogadják és támogassák. Hazafias üdvözléssel a »Magyar Jogász« szerkesztője VII. Erzsébet-körül 27. sz. A lap mutatvány-száma f. év decz 24. fog megjelenni s azon-tul hetenként egyszer, minden vasárnap előfizetési ára: egész évre 6 frt, fél évre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr.

Nők világa.

Ki kell az esküvőre meghívni? Két jó barát közül X-nex a huga menyasszony lesz, kizűzik az esküvőt és Y a másik jóbarát, ki a leánynak táncosa volt, nem kap sem értesítést, sem meghívót. Szóba hozza a mellőzést, mire azt a választ kapja, hogy a barátság ilyen esetekben nem kötelező, vagyis a mellőzés miatt nem szabad szemrehányást tennie. Már most kinek van igaza? Kérdi nagysád. Az igazság, mint a legtöbb esetben, itt közepen van. Vagyis az eljegyzésről szóval értesítéshez feltétlen joga van a család minden ismerősének, ezt tehát meg kellett volna küldeni. A meghívás azonban csakugyan nem kötelező. A művelt társaséletnek különben is egyik legfőbb szabálya, hogy elmaradt meghívásért orrolni soha nem illik. Egy francia író a következőképen fejezte azt ki: Senki sem kényszeríthet engem arra, hogy több jó emberem ne lehessen, mint a hány lakásomban egyszerre befér. Már pedig ha be nem fér mind, abból következik, hogy nem is hivhatom meg egyszerre. Még inkább áll ez a családi jellegű ünnepélyekre vonatkozólag. Lehetséges pl. a felhozott esetben, hogy a lakadalmas hazai az atyafiság egy betöltője, hogy másoknak oda már nem jutott hely. Azzal is számolni kell, hogy némely esetben a vőlegény sem látja szívesen a menyasszonya volt táncosait stb., stb. Szóval bármely oldalról tekintjük a dolgot, Y urnak semmi joga sincs haragudni, amiért ki maradt a lakda-omból, ha mégis haragszik, épp úgy nincs igaza, mintha azért haragudnék, hogy pl. a nászút-ra is miért nem vitte őt magával az ifjú pár.

A leánynevek eredetéről. Sokszor közepezi érdeklődés tárgyát, hogy mit jelentenek tulajdonképen a különböző leánynevek. Neha azt is mondják, hogy semmit sem jelentenek, pedig ez nem áll, mindenik névnek megvan a maga jelentése bármely nyelvből származott legyen is az. Így pl. görög eredetű Dorottya (az isten ajándéka), Laura (a szünalmas), Helén (a ragyogó), Katafin (a szermemes) Melánia (a sötét). Latinból vettük át a következő használtabb neveket: — Angyalka, Anguszta (a felséges), Klára (a tiszt), Franciska (a szabad), Leona (a bátor), Margit (a gyöngy), Natalia (a vig kedélyű), Paula (a meglegedett). A zsidó nyelvből származnak:

Anna (a kedves), Janka (a kegyelem gyermeke), Rebeka (a jól táplált), Zsuzsanna (a tiszt), Sára (az uralkodó). Német nyelvűek, Berta (a tündöklő), Emma (a házias), Hedvig (a barczias), Matild (a hősnő), Zelma (a gazdag.)

Buluwayoi viszonyok. Kohka Gyula német délafrikai újságíró kerekpáron teltem 9 nap alatt az utat Zohamburgtól Buluwayoiig. Különös dolgokat ír az ottani viszonyokról. Első éjjel egy kovásműhelyben volt kénytelen aludni, mert sehol sem kapott szállást. Egy tuczat tojás ottin a mi pézánk szerint körülbelül 13 frtba kerül. Egy szedő hetenként 82 frtot is keres. Rendesen gyertyával világítanak, mert a petroleum iszonyu drága. 10 gallon 170 frtba kerül. Hízak alig vannak, csak bádognyhók s daczára ennek a telkek ára igen magas. Olyan telekért is, mely 15 km. esik a központtól, az utolsó időben 4200 frtot fizettek. Kohka senkinek sem tanácsolja, hogy oda utazzék, a hol ilyen egészségtelen viszonyok uralkodnak.

A nő járása. Egy svéd írónak köszönhetjük azt a felfedezést, hogy a nő jellemét a járásán lehet felismeri. Szerinte minden nő elarujn a valódi természetét járása által. Egy leány, a ki menés közben hátraveti minduntalan a fejét, könnyelmű és kaczer. Nem érdekli semmi és senki iránt és így az lesz a sorsa, hogy vénségére leány marad. Oly férfiu, ki csendes és nyugalmas othton akar sohse vegyen el olyan leányt, a ki kopog járás közben és úgy siet az utcán, mintha kilométerenként fizetné. Az ilyen nő vállalkozó és merész természetű, a ki nem retten vissza semmitől s a ki az akaratát visgre is szokta hajtani. Az ilyenek rendesen viszik is valamire, de a környezetüknek nem igen haznak békét nyugtalan, akaratos természetükkel. — Olyan leányok is vannak, a kik csak szökde-celve képesek menni az utcán, es ezek a meleg kedélyű, életüknek igazán örvendző nők. Ideges és morózus férfiaknak igen ajánlhatók. Ruganyos léptekkel továbbadó leányok, a kikről poéták azt mondják, hogy »leb-gnek« labukkal a földet alig érintve művészi, ideális teremtmények. Végelennül képesek szeretni, de nagyon büszkék a mellett s így nagyon könnyen megsérődnek is. Svéd pszichológusunk szerint jó feleség és gondos anya csak az oly leányból lesz, a ki vígan és frissen lépked a világba, itt-ott megáll egy kirakat előtt és bátran szemébe néz mindenkinék.

Az önzés netovábbja. Kormosné asszony panaszkodik a ferjére. — Képzeld csak, ed-s szomszédasszony olyan önző az uram, hogy még a magam nevenapján is nekem kell neki szerencsét kívánnom!

A női szépség ellensége. Egy hírneves angol színesznő, a ki nemcsak a művészetéhez hanem a szépség ápolásához is ért, a szagos sókban látja a női szépség legnagyobb ellenségét. A kik az illatszerezs flagnak nagyon gyakran emelik orrukhoz, drága art fizetnek ezért az élvezetért. Szájuk és orruk körül idő előt ráncok keletkeznek és az orr körül lenetlen vörös szint kap. Az említett művésznő sok barátjánál tapasztalta a hátrányos következményeket és ezért óva inti a szép nőket a flagn használataól. A csunyak azonban tehetnek vele a mit akarnak, nekik már nem art. Ez különben méltányos dolog. Hadd legyen nekik is valami élvezetük, amit a szép nők sem engedhetnek meg maguknak.

A nyomor hatása. Kapzsy ur regéll, hogy az utcán setalya egy koldust látott, a kit nagyon megsajnál.

— Olyan kiszott volt, mint valami kísértet. Az éhség leritt az arczáról. Ha ránézelt az ember, szinte megéhült.

— És mit csinált ön? — kérdi egy ismerőse.

— Elmentem ebédelni!

Elszólta magát. Köszönöm a szép észet, Gusztav... örökké úgy fogom azt őrizni, mint szerelmének jelképét.

— Csalód k, kedves Karolin az ékszer valódi.

Megnyugtató. »Kérlek — szól a férj feleségéhez — Lengney urat többet ne fogad

el. Kompromittál az udvarlásával. — »Hogy állithatsz ilyet? — felel az asszony. — Lenghey a legtisztességesebb szándékkal van hozzám. Megígérte, hogy ha özvegy leszek feleségül vesz.

Hány tüt használnak el egy nap alatt? Németországban statisztikát állítottak össze, amelynek alapján meg lehet állapítani, hogy átlag hány tüt használ el egy nap alatt az emberiség. A legutóbbi éveket az óriási angol acélgépek állították elő a legtöbb tüt, és pedig ötven millió dabot naponta. Már Németország tulszárnyalja Angliát. Németországnak körülbelül hetven gyára van, s mindegyikben hetenkint kétszáz millió tüt készítenek. Franciaországban és az egyesült államokban husz gyár van, mindegyik száz ötven millió tüt gyárt hetenkint. Ebből a számadatokból meg lehet állapítani, hogy a tüszükséglet az egész világon naponként körülbelül kétszáz millió ruza.

Hipnotizáló leányrablók. Érdekes eset foglalkoztatja most a londoni és a leamingtoni rendőrséget. Mrs. Cower szép fiatal társalkodónéja, misz Raynor a múlt het végén a postára ment. Cowpée asszony nem győzte bevárni a leány visszatérését. Nagyon nyugtalankodott, mert a fiatal lány nevelése és magaviselete kizárt minden gyanút. Távirazozott a kisasszony szüleinek a hatóságoknak. De hiába, a leány nem került elő. Végre három nap előtt a leamingtoni rendőrség rendőrség arról értesült, hogy misz Raynor a színészek azilumában tartózkodik Londonban, ahová egy színész vitte, aki a leányt a Themse partján látta tétőre léptekkel járkalni. Misy Raynor a következőket beszéli élményeiről.

— Mikor a levelet a ládába dobtam, megszöktött két elegáns fekete ruhás ur. Az egyik merően rám nézett, úgy, hogy tekintetemet nem tudtam róla levenni. Az ujjával pedig a halántékomon babrált. Nemsokára éreztem, hogy ájulás környékez. Mikor ismét magamhoz tértem, egy iszonyu gyorsasággal haladó vonat első osztályú fülkéjében ültem. Amint a két fekete ruhás ember észrevette, hogy felébredtem az előbbi rögtön rám meresztette szúrós szemét és a halántékomat simogatta. Ismét elvesztettem eszméletemet. Nem tudom mi történt tovább, Londonban ébredtem föl, megfosztva minden pénzemtől és ékszeremtől. Mar a Themsebe akartam ugrani, amikor egy jószívű ur elhelyezett a színészek menedékházába.

Az angol sajtó a társalkodónő kalandját a legkülönbözőbb kommentárokkal kíséri, de mindnyájan megegyeznek abban, hogy a sajnátráméító szép lány hipnotizáló gazemberek áldozata.

CSARNOK.

A boldogság megalapítója.

Irtá: **Futó Ferencz.**

A boldogság az másé, a megalapítója azonban én lettem! Legalább el kell hinnem, mert Kapornay építész ur egy nap tizszer is elmondja ezt felőlem, s zsüdes poharazgatásunk közben, ha egy új társ jön asztalunkhoz, annak rendszerint e szavakkal mutat be engem.

— Gyors Péter legjobb barátom és boldogságom megalapítója.

Most tehát beszámolok róla, miként tettem szert erre a diszes hivatalra? Kapornay barátom nős ember és legfőbb boldogságát szép nevében találja. Hogy pedig a nevében feltalált ezen boldogságának megalapítóul engem titulál, az nem abból következik, hogy én volnék az apósa, a kitől a boldogság forrását örökölte, hanem csak az, hogy mikor e forrás egyszer már kiapadóban volt, én egy ügyes szolgálattal azt újra visszaszereltem számára.

Történt pedig az aképpen, hogy egy boros reggelen a borultságnál is borultabb képpel toppan be hivatalomba az én barátom, két kézzel megragad s egy nagy

sohaj után melyben majd a lelkét öntötte ki, elkezdé kiönteni előttem szive titkát és keserveit is.

— Barátom! Édes jó Peti barátom! — szólalt meg — te benned van az összes reményem, hogy egy nagy bajomon segíthetsz!

Építész barátom gazdag ember lévén, tudtam, hogy nem váltó zsrálásról van szó, miért is előre megígértem segítségemet ha ugyan tudok segíteni.

— Tudsz-e... Hm: Csak is te tudsz! mert a dolog olyan, hogy ahhoz egy bizalmas jóbarát és egy zseniális rendőrtiszt kell. Ez a kettő pedig te vagy egy személyben!

Tettem magam, mintha tiltakoznám a dicséret ellen, aztán hallgattam tovább a panaszkodót:

— Hat tudod, édes barátom, — négy szem közt legyen mondva az az én bajom, hogy kezd az asszony nekem nem tetszeni!

No-no, félre ne értsd valahogy, mert a személye tetszik nekem most is nagyon, hisz fülig szerelmes vagyok bele, éppen azért félek hogy én már nem tetszem neki, mert — nagyon rosszkedvű otthon, sokat jár a házon kívül, dugdos, titkolódik előttem, szóval az ő viselete az, a mi nekem nem tetszik! meg kellene tehát tudni; óvatosan hogy hová jár az asszony, mikor elsurran hazulról? Ehhez pedig a te kitűnő rendőri talentumod —

— Értlek édesem! — feleltem — és már előre is biztosítlak, hogy négy nap mulva ő nagysága a legothonulóbb asszony lesz!

— Ah édesem! mivel hálszjam meg ez neked?

— Bizony barátom, ez egy kis vizsontszolgálatot igényel! Van egy technikus unoka öcsém, a kinek éppen valami szakbeli alkalmazást keresek, azt te nagy műszaki irodában talán —

— Ezer örömmel a te kedvedért! Csak aztán jarrj utána a feleségem dolganak!

— Azt én már elvállaltam, és a mit megígértem meglesz.

Ezt pedig bátran ígérhettem, mert nem volt titok előttem a szép asszony dolga s helyyben a legutolsó Mihászna András is már az első perczen tudta volna, hogy az ismert helyzetben mi a teendője.

Egy hét mulva újra jött építész barátom de már derült képpel és majd eldöntött ágy átölelt.

— Nagyszerű fickó vagy, Peti barátom! — kiálta örömmel — a feleségem, a ki aze-
dült folyton csatangolt, egy hét óta ki se mozdult a házhól!... Te vagy lelkem, az én boldogságom megalapítója!... De bát mond csak te ördögös rendőr te! mivel érted el nőmmel ezt a megváltozást?

— Jaj, barátom, azt multkor mondtam, hogy én a rendőri kártyáimba az ádes apámnak sem engedek betekintést: Az titok!

— No jó, jó, jó!... Hiszen nekem mindegy! Végre is az a fő, hogy nőm otthon ül, derült elégedett, engem pedig ez boldoggá tesz. És te vagy édesem, e boldogságom megalapítója!...

Azóta heteken át találkoztam építész barátommal a sörházban; ki mindenkor jókedvűnek elégülnék látszott, a mit abból gondolkok, mert háirs képpel nevezgetett engem „boldogsága megalapítójának“...

Később hosszú ideig nem hallottam Kapornay barátomról és boldogsága hevmérőjének állásáról, mert engem egy távoli kerületbe osztottak be, s így nem jártam a régi sörházunkba: unoka öcsém pedig a ki hirt hozhatott volna róla, nem volt már az irodájában, mert a boszus főnök tuladott rajta, a mit nem is veszek tőle rossz néven, (daczára hogy az én nyögöm lett a legény!) mert hát az én gavallér öcsém olyan atkozottul lus' volt, hogy ha nyugodtan ő rá hagytak volna a trvek rajzolását akkor Budapesten minden ház olyan soká épülne föl, mint a Lipóttéplő. Igaza volt Kapornaynak, hogy elcsapta a lusta frátert.

Nemsokára aztán újra betoppan azonban hozzám Kapornay. Le volt hangolva szörnyen siránkozó hangon beszélt és a tavali panasza volt újra!... A szép asszony újra kedvetlen, újra sétálgat és a férj újra gyanakszik. — Mindebből pedig az következett, hogy — legyek én újra az ő boldogságának megalapítója!

Hiszen hamar áteshettem volna a dolgon de tettem magam egy kicsit.

— Jaj barátom! mondtam, miközben fon toskodva fel s alá jártam, hiszen szivesen szolgálnék én neked újra és hiszem is, hogy lenne fogadatja: csak ne jöttél volna ilyen rosszkor!

— Rosszkor? kérdé hűledezve.

— No annyiban rosszkor, hogy most mindem időm azzal van elfoglalva, hogy annak az öcsémnek — tudod a ki nálad is volt egyszer, — valami állást teremtsék, — mert —

— Te! Peti te! Ha csak az a baj, inkább visszaveszem újra. Igaz, hogy csak sétál nálam egyik szobából a másikba, a munkája meg csak abból áll, hogy a hányszor hazajövök, mindig a privátszobámban olvassa az újságokat: de hát isten neki! Ha te megtennéd, amire kérlek, akkor...

Kezet csaptunk. Öcsémnek njra helye volt, de hát én is hálás voltam, mert azóta építész barátom újra boldogsága megalapítójának nevez, mivel hogy a neje is othonülő, vig asszony ismét,

El is mult már fél év is ez idő óta, de én az én szép czimemet mindennap hallom. Ebből tudom, hogy barátom meg van elégeve.

Néha ugyan kíváncsiaskodik, hogy miben áll a dolog nyitja, de ezt én nem mondom ám sem neki, sem másnak, mert az hivatalos titok!

Debreczeni városi színház.

Folyó szám 77. Rendkívüli bérlet sz.

Pénteken, december 17-én

L. Komáromy Mariska vendégteléptével

Tiszt urak a zárdában.

Operette 3 felvonásban irták: P. Ferrier és J. Prevel. Zenéjét Louis Varney. Fordította: Evva L. és Fay J. Béla.

S Z E M É L Y E K:

Poncourlé gróf, turenni kormányzó	Bartha
Louis) unokahugai	L. Komáromy
Marie)	Serfőzy Zseni
Gongran de Solanc) muskétás	Karacs Imre
Narcisse de Brissage) kapitány	Bekéssy Gy.
Rigober muskétás őrmester	Szentes Janos
Simonne)	F. Kallay L.
Jaquelin) csapos leányok	Cserényi Adél
Clodin)	Bekéssyné
Margót)	Makrayné
Fejedelemasszony	F. Csigházy
Opportuna nővér	Kocsarekné
Agatha zárdanővendék	Makrayné
Lantois) polgárok	Ungváry V.
Farin)	Makray Dénes
Első)	Marosi
Második)	Racz Lajos
Bridin abbé	Sziklay Miklós
Pichar, fogadós	Püspöky Imre

Polgárok, muskétások, zárdabeli leányok, férfiak, asszonyok.

Holnapután szombaton, december hó 18-án

L. Komáromy Mariska felléptével bérletszűnetben

A szultán.

Verő operetteje.

